

Форма № Н - 3.04

Бердянський державний педагогічний університет
Кафедра хореографії та фітнесу

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Завідувачка кафедри

Ю.ТАРАНЕНКО

03 вересня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
підготовки здобувачів I рівня вищої освіти

МИСТЕЦТВО БАЛЕТМЕЙСТЕРА

спеціальність 024 Хореографія

освітньо-професійна програма «ХОРЕОГРАФІЯ»

факультет психолого-педагогічної освіти та мистецтв

Запоріжжя, 2024-25 навчальний рік

Робоча програма з дисципліни «Мистецтво балетмейстера» для здобувачів першого рівня вищої освіти спеціальності 024 Хореографія
Освітньо-професійної програми «Хореографія»

Розробник: кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри хореографії та фітнесу, Заслужена працівниця культури України Олена Мартиненко

Робочу програму погоджено робочою групою ОПП «Хореографія» та схвалено на засіданні кафедри хореографії та фітнесу від 03 вересня 2024 року (протокол № 1)

Завідувачка кафедри

Юлія ТАРАНЕНКО

Гарантка освітньо-професійної програми

Олена МАРТИНЕНКО

© Мартиненко, 2024 рік
© БДПУ, 2024 рік

1. Опис навчальної дисципліни

II семестр

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Модулів – 2	Галузь знань 02 Культура і мистецтво	Обов'язкова навчальна дисципліна	
	Спеціальність 024 Хореографія		
Загальна кількість годин – 60	Освітньо-професійна програма «ХОРЕОГРАФІЯ»	Рік підготовки	
		3-й	3-й
Мова навчання: українська		Семестр	
		6-й	6-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1 самостійної роботи студента – 2	Освітній ступінь: бакалавр	Лекції	
		2 год.	2 год.
		Практичні	
		18 год.	12 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		40 год.	46 год.
		Індивідуальні завдання: постановка концертних номерів	
		Вид контролю	
-			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – **33.3/67.7**

для заочної форми навчання – **23.3/76.7**

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета та предмет курсу: підготовка компетентного хореографа, керівника хореографічного колективу, який володіє навичками створення хореографічних постановок та мистецьких проєктів, вміє застосовувати набуті знання та міждисциплінарні зв'язки в професійній діяльності, генерує креативні ідеї та дотримується правил балетмейстерської етики та академічної доброчесності.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Мистецтво балетмейстера» в даному семестрі є:

- розширення знань про тематичний діапазон дитячих танців, ознайомлення з вимогами до дитячої хореографії, завданнями та змістом роботи балетмейстера над дитячою тематикою, методикою постановки танців «на дітей» та «для дітей»;
- формування вмінь знаходити та аналізувати зразки дитячого танцю;
- формування вміння визначати актуальні теми, аргументувати свій вибір;
- формування та удосконалення вмінь та навичок роботи над постановкою дитячих танців для різних вікових категорій;
- формування навички роботи над постановкою дитячої хореографічної казки;
- формування організаторських умінь та репетиторських навичок;
- формування вміння розробляти сценарний план дитячого свята із застосуванням створених мистецьких продуктів;
- розвиток творчих здібностей здобувачів освіти, креативного і незалежного мислення, прагнення до вироблення власного балетмейстерського стилю;
- формування навичок працювати в команді, управляти часом, проявляти ініціативу;
- дотримання академічної свободи та балетмейстерської етики;
- виховання танцювальної культури та прагнення до професіоналізму.

Основні результати навчання і компетентності згідно з вимогами освітньо-професійної програми:

Загальні компетентності та програмні результати навчання	
ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в хореографії, мистецькій освіті, виконавській діяльності, що передбачає застосування певних теорій та методів хореографічного мистецтва і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.	
ЗК 03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	ПР 03. Вільно спілкуватись державною мовою усно і письмово з професійних та ділових питань.
ЗК 05. Навички здійснення безпечної діяльності.	ПР 05. Аналізувати проблеми безпеки життєдіяльності людини у професійній сфері, мати навички їх попередження, вирішення та надання першої допомоги.
ЗК 06. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості	ПР 23. Дотримуватись у професійній діяльності правил академічної доброчесності та запобігати проявам

корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності	корупції та недоброчесності.
Фахові компетентності та програмні результати навчання	
СК 01. Усвідомлення ролі культури і мистецтва в розвитку суспільних взаємовідносин.	ПР 06. Розуміти роль культури і мистецтва в розвитку суспільних взаємовідносин.
СК 02. Здатність аналізувати основні етапи, виявляти закономірності історичного розвитку мистецтв, стильові особливості, види і жанри, основні принципи координації історико-стильових періодів світової художньої культури.	ПР 07. Знати і розуміти історію мистецтв на рівні, необхідному для застосування виражально-зображальних засобів відповідно до стилю, виду, жанру хореографічного проекту.
СК03. Здатність застосовувати теорію та сучасні практики хореографічного мистецтва, усвідомлення його як специфічного творчого відображення дійсності, проектування художньої реальності в хореографічних образах.	ПР08. Розуміти хореографію як мистецький феномен, розрізняти основні тенденції її розвитку, класифікувати види, напрями, стилі хореографії.
СК04. Здатність оперувати професійною термінологією в сфері фахової хореографічної діяльності (виконавської, викладацької, балетмейстерської та організаційної).	ПР09. Володіти термінологією хореографічного мистецтва, його понятійно категоріальним апаратом.
СК05. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків для забезпечення освітнього процесу в початкових, профільних, фахових закладах освіти.	ПР10. Розуміти хореографію як засіб ствердження національної самосвідомості та ідентичності.
СК 06.Здатність використовувати і розробляти сучасні інноваційні та освітні технології в галузі культури і мистецтва.	ПР 11. Використовувати інноваційні технології, оптимальні засоби, методики, спрямовані на удосконалення професійної діяльності, підвищення особистісного рівня володіння фахом.
СК07. Здатність використовувати інтелектуальний потенціал, професійні знання, креативний підхід до розв'язання завдань та вирішення проблем в сфері	ПР12. Відшукувати необхідну інформацію, критично аналізувати і творчо переосмислювати її та застосовувати в процесі виробничої діяльності.

професійної діяльності.	
СК08. Здатність сприймати новітні концепції, усвідомлювати багатоманітність сучасних танцювальних практик, необхідність їх осмислення та інтегрування в актуальний контекст з врахуванням вітчизняної та світової культурної спадщини.	ПР13. Розуміти і вміти застосовувати на практиці сучасні стратегії збереження та примноження культурної спадщини у сфері хореографічного мистецтва.
СК09. Здатність збирати, обробляти, аналізувати, синтезувати та інтерпретувати художню інформацію з метою створення хореографічної композиції.	ПР14. Володіти принципами створення хореографічного твору, реалізуючи практичне втілення творчого задуму відповідно до особистісних якостей автора.
СК10. Здатність застосовувати традиційні й альтернативні інноваційні технології (відео-, TV-, цифрове, медіа-мистецтва і т. ін.) в процесі створення мистецького проекту, його реалізації та презентації.	ПР15. Мати навички використання традиційних та інноваційних методик викладання фахових дисциплін.
СК11. Здатність здійснювати репетиційну діяльність, ставити та вирішувати професійні завдання, творчо співпрацювати з учасниками творчого процесу.	ПР16. Аналізувати і оцінювати результати педагогічної, асистентсько-балетмейстерської, виконавської, організаційної діяльності.
СК12. Здатність використовувати принципи, методи та засоби педагогіки, сучасні методики організації та реалізації освітнього процесу, аналізувати його перебіг та результати в початкових, профільних, фахових закладах освіти.	ПР17. Мати навички викладання фахових дисциплін, створення необхідного методичного забезпечення і підтримки навчання здобувачів освіти.
СК 13. Здатність використовувати традиційні та інноваційні методики для діагностування творчих, рухових (професійних) здібностей, їх розвитку відповідно до вікових, психолого-фізіологічних особливостей суб'єктів освітнього процесу.	ПР 18. Знаходити оптимальні підходи до формування та розвитку творчої особистості.
СК14. Здатність забезпечувати	ПР 19. Знаходити оптимальні виконавські

високий рівень володіння танцювальними виконавськими застосовувати їх як виражальний засіб.	прийоми для втілення хореографічного образу.
СК15. Здатність застосовувати набуті виконавські навички в концертно-сценічній діяльності, підпорядковуючи їх завданням хореографічного проекту.	ПР20. Вдосконалювати виконавські навички і прийоми в процесі підготовки та участі у фестивалях і конкурсах.
СК16. Здатність дотримуватись толерантності у міжособистісних стосунках, етичних і добродійних взаємовідносин у сфері виробничої діяльності.	ПР21. Розвивати комунікативні навички, креативну і позитивну атмосферу в колективі.

3. Програма навчальної дисципліни

III курс (6 семестр)

Модуль 1

Змістовий модуль 1. Особливості роботи балетмейстера над створенням дитячого танцю

Тема 1. Завдання та зміст дитячої хореографії. Аналіз зразків дитячого танцю.

Тема 2. Вимоги до дитячого репертуару. Методи роботи над постановкою дитячого танцю.

Тема 3. Творчий задум дитячого танцю.

Змістовий модуль 2. Постановка та презентація дитячого танцю

Тема 1. Робота з виконавцями (постановка танцю).

Тема 2. Робота з виконавцями (відпрацювання виконавської та акторської майстерності).

Тема 2. Презентація дитячих танців у вигляді концертної програми. Аналіз творчих робіт: взаємний аналіз, глядач, викладач.

Модуль 2.

Змістовий модуль 3. Проектування хореографічної казки (колективний проект)

Тема 1. Аналіз хореографічних казок для дітей.

Тема 2. Презентація задумів та затвердження теми колективного творчого проекту (хореографічна казка для дітей).

Тема 3. Розробка композиційного рішення.

Змістовий модуль 4. Сценарний план хореографічної казки

Тема 1. Розробка сценарного плану хореографічної казки.

Тема 2. Сценографія хореографічної казки.

Тема 3. Захист сценарних планів. Аналіз командної роботи (самоаналіз, викладач).

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин								
	денна форма				Заочна форма				
	усьо го	у тому числі			усьо го	у тому числі			
		л.	пр.	с.р.		л.	пр.	с.р.	
Модуль 1.									
<i>Змістовий модуль 1. Особливості роботи балетмейстера над створенням дитячого танцю</i>									
<i>Тема 1.</i> Завдання та зміст дитячої хореографії. Аналіз зразків дитячого танцю	5	2		3	5	2	-	3	
<i>Тема 2.</i> Вимоги до дитячого репертуару. Методи роботи над постановкою дитячого танцю	5	-	2	3	5	-	-	5	
<i>Тема 3.</i> Творчий задум дитячого танцю	5	-	2	3	5	-	2	3	
<i>Разом за ЗМ 1</i>	<i>15</i>	<i>2</i>	<i>4</i>	<i>9</i>	<i>15</i>	<i>2</i>	<i>2</i>	<i>11</i>	
<i>Змістовий модуль 2. Постановка та презентація дитячого танцю</i>									
<i>Тема 1.</i> Робота з виконавцями (постановка танцю).	7	-	-	7	6	-	-	6	
<i>Тема 2.</i> Робота з виконавцями (відпрацювання виконавської та акторської майстерності).	4	-	2	2	5	-	-	5	
<i>Тема 2.</i> Презентація дитячих танців у вигляді концертної програми. Аналіз творчих робіт: взаємний аналіз, глядач, викладач.	4	-	2	2	4	-	2	2	
<i>Разом за ЗМ 2</i>	<i>15</i>	<i>-</i>	<i>4</i>	<i>11</i>	<i>15</i>	<i>-</i>	<i>2</i>	<i>13</i>	
<i>Усього годин (М 1)</i>	<i>30</i>	<i>2</i>	<i>8</i>	<i>20</i>	<i>30</i>	<i>2</i>	<i>4</i>	<i>24</i>	
Модуль 2.									
<i>Змістовий модуль 3. Проєктування хореографічної казки (колективний проєкт)</i>									
Тема 1.	Аналіз	5	-	2	3	5	-	-	5

хореографічних казок для дітей.								
Тема 2. Презентація задумів та затвердження теми колективного творчого проекту (хореографічна казка для дітей).	5	-	2	3	5	-	2	3
Тема 3. Розробка композиційного рішення.	5	-	2	3	5	-	2	3
<i>Разом за ЗМ 3</i>	<i>15</i>	<i>-</i>	<i>6</i>	<i>9</i>	<i>15</i>	<i>-</i>	<i>4</i>	<i>11</i>
Змістовий модуль 4. Сценарний план хореографічної казки								
Тема 1. Розробка сценарного плану хореографічної казки.	5	-	2	3	5	-	2	3
Тема 2. Сценографія хореографічної казки.	5	-	-	5	5	-	-	5
Тема 3. Захист сценарних планів. Аналіз командної роботи (самоаналіз, викладач).	5	-	2	3	5	-	2	3
<i>Разом за ЗМ 4</i>	<i>15</i>	<i>-</i>	<i>4</i>	<i>11</i>	<i>15</i>	<i>-</i>	<i>4</i>	<i>11</i>
<i>Усього годин (М 2)</i>	<i>30</i>	<i>-</i>	<i>10</i>	<i>20</i>	<i>30</i>	<i>-</i>	<i>8</i>	<i>22</i>
Разом за семестр	60	2	18	40	60	2	12	46

5. Теми лекцій

№ теми	Назви теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Завдання та зміст дитячої хореографії. Аналіз зразків дитячого танцю	2	2
Всього		2	2

6. Теми практичних занять

№ теми	Тема теми	Кількість годин	
		денна	заочна
Модуль 1			
1.	Вимоги до дитячого репертуару. Методи роботи над постановкою дитячого танцю	2	-
2.	Творчий задум дитячого танцю	2	2
3.	Робота з виконавцями (відпрацювання виконавської та акторської майстерності).	2	-
4.	Презентація дитячих танців у вигляді концертної програми. Аналіз творчих робіт: взаємний аналіз,	2	2

	глядач, викладач.		
Модуль 2			
5.	Аналіз хореографічних казок для дітей.	2	-
6.	Презентація задумів та затвердження теми колективного творчого проекту (хореографічна казка для дітей).	2	2
7.	Розробка композиційного рішення.	2	2
8.	Розробка сценарного плану хореографічної казки.	2	2
9.	Захист сценарних планів. Аналіз командної роботи (самоаналіз, викладач).	2	2
Разом		18	12

7. Самостійна робота

№ теми	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
Модуль 1			
1.	Завдання та зміст дитячої хореографії. Аналіз зразків дитячого танцю	3	3
2.	Вимоги до дитячого репертуару. Методи роботи над постановкою дитячого танцю	3	5
3.	Творчий задум дитячого танцю	3	3
4.	Робота з виконавцями (постановка танцю).	7	6
5.	Робота з виконавцями (відпрацювання виконавської та акторської майстерності).	2	5
6.	Презентація дитячих танців у вигляді концертної програми. Аналіз творчих робіт: взаємний аналіз, глядач, викладач.	2	2
Модуль 2			
1.	Аналіз хореографічних казок для дітей.	3	5
2.	Презентація задумів та затвердження теми колективного творчого проекту (хореографічна казка для дітей).	3	3
3.	Розробка композиційного рішення.	3	3
4.	Розробка сценарного плану хореографічної казки.	3	3
5.	Сценографія хореографічної казки.	5	5
6.	Захист сценарних планів. Аналіз командної роботи (самоаналіз, викладач).	3	3
Разом		40	46

8. Індивідуальні завдання

Написання наукових тез відносно тематики модулів. Постановки концертних номерів, танцювальних флешмобів тощо для позапланових концертних заходів (дошкільні та позашкільні установи, загальноосвітні школи, БДПУ та ін.).

9. Методи навчання

Викладання дисципліни передбачає використання наступних методів навчання: словесні, аналітичні, лабораторні, спостереження, частково-пошукові, дослідницькі, пояснювально-демонстраційні, групові тренінги, ділові ігри, індивідуальні творчі завдання, метод проєктів.

9. Засоби оцінювання

Публічна презентація дитячих номерів (індивідуальні постановки), сценарний план хореографічної казки (колективна робота).

10. Розподіл балів, які отримують студенти

№ теми	Практичні заняття та самостійна робота	Кількість балів	
		денна	заочна
Модуль 1			
1.	Вимоги до дитячого репертуару. Методи роботи над постановкою дитячого танцю	5	-
2.	Творчий задум дитячого танцю	5	5
3.	Робота з виконавцями (відпрацювання виконавської та акторської майстерності).	5	-
4.	Презентація дитячих танців у вигляді концертної програми. Аналіз творчих робіт: взаємний аналіз, глядач, викладач.	25	25
Модуль 2			
5.	Аналіз хореографічних казок для дітей.	5	-
6.	Презентація задумів та затвердження теми колективного творчого проєкту (хореографічна казка для дітей).	5	5
7.	Розробка композиційного рішення.	5	5
8.	Розробка сценарного плану хореографічної казки.	5	5
9.	Захист сценарних планів. Аналіз командної роботи (самоаналіз, викладач).	10	15
Разом за практичні заняття		70	60
Самостійна робота			
Модуль 1		15	10
Модуль 2		15	20

<i>Разом за самостійну роботу</i>	<i>30</i>	<i>40</i>
РАЗОМ ЗА СЕМЕСТР	100	100

Додаткові бали:

- актуальні питання в області мистецтва балетмейстера українського народно-сценічного танцю з отриманням сертифікату або диплому (1-5 балів);
- відвідування концертних виступів професійних хореографічних ансамблів народного танцю України з подальшою характеристикою концерту та додаткового збору інформації про колектив для донесення до одногрупників, хореографічної спільноти, виступу на конференції тощо (1-5 балів);
- написання особисто або у співавторстві з викладачем даної дисципліни наукових тез, статей, які висвітлюють питання балетмейстерської діяльності в області української хореографії (1-10 балів).

Результати поточного контролю, отримані студентами в семестрі будуть ураховуватися під час виставлення екзаменаційної оцінки в наступному семестрі.

Шкала оцінювання ECTS:

Для оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти застосовується внутрішня університетська шкала. Мінімальний пороговий рівень оцінки з освітньої компоненти є єдиним в Університеті, не залежить від форм і методів оцінювання, складає 50 балів.

Оцінка за університетською шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX(з можливістю повторного складання)
1-34	F(з обов'язковим повторним вивченням ОК)

11. Методичне забезпечення

1. Плани практичних занять
2. Завдання для самостійної роботи
3. Методичні рекомендації до оформлення постановочних планів
4. Зразки сценарних планів за різними темами курсу
5. Відеоматеріали зразків хореографічних постановок.

12. Рекомендована література

1. Хореографічна композиція: метод. посіб. з курсу «Мистецтво балетмейстера». Харків: ХДАК, 2018. 208 с.

2. Лань О. Методи режисури видовищно-театралізованих заходів хореографії: методична розробка. З досвіду роботи народного художнього колективу «Модерн-балет та школа-студія сучасного танцю «АКВЕРІ-АС». Львів : «Камула», 2019. 52 с.

3. Лань О. Мистецтво балетмейстера: хореографія великої форми : навчально-методичний посібник. Львів : Львівський національний університет імені Івана Франка, 2019. 198 с.

4. Мартиненко О.В. Методика роботи з хореографічним колективом: Теорія і практика: підручник. Мелітополь : Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2020. 390 с.

Додаткова

1. Бугаєць Н.А., Пінчук О.І., Пінчук С.І. Мистецтво балетмейстера: Навчально-методичний посібник. Харків: ХНПУ імені Г.С.Сковороди, 2012. 172с.

2. Волчукова В.М., Бугаєць Н.А., Ліманська О.В., Тіщенко О.М. Методика роботи з хореографічним колективом: Основи курсу: навч. метод. Посібник. Харків: ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2013. 326 с.

3. Голдрич О. С. Хореографія: посібник з основ хореографічного мистецтва та композиції танцю. 2-е вид., доп. Львів: Сполом, 2006. 172 с.

4. Кривохижа А. М. Гармонія танцю: навчально-метод. посіб. з викладання курсу «Мистецтво балетмейстера» для хореографічних відділень пед. університетів. Кіровоград: РВЦ КДПУ ім. В. Винниченка, 2006. 100 с.

5. Мартиненко О.В. Теорія та методика роботи з дитячим хореографічним колективом : навчальний посібник. Донецьк : ЛАНДОН-ХХІ, 2012. 232с.

6. Мартиненко О.В. Теорія і методика роботи з дитячим хореографічним колективом (дошкільний вік) : навч. посіб. Бердянськ : Видавництво БДПУ, 2014. 302 с.

7. Самохвалова А.В. Форми постановки танців: Метод. рекомендації теоретичного курсу «Мистецтво балетмейстера» для студентів 1–4 курсів. Упоряд. 2-е вид. доп. Рівне: РДГУ, 2010. 35 с.

8. Шевчук А.С. Дитяча хореографія: навчально-метод. посіб.. 3-тє вид., зі змінами та доповн.. Тернопіль: Мандрівець, 2016. 288 с.